

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2025-11-26
Besvaras senast
2025-12-03 kl. 12.00

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2025/26:260 Situationen för palestinier som hålls i israeliska fängelser

Rapporter från flera tunga människorättsorganisationer och internationella medier visar en snabbt försämrad och mycket allvarlig situation för palestinier som hålls i israeliska fängelser. Den Israelbaserade organisationen Physicians for Human Rights – Israel (PHRI) har dokumenterat minst 94–98 dödsfall bland palestinska fångar sedan krigets början den 7 oktober. Dödsfallen kopplas i rapporterna till tortyr, fysisk misshandel, svår undernäring, vätskebrist och allvarlig medicinsk försummelse. Granskningen bygger på offentliga handlingar, forensiska rapporter samt intervjuer med advokater och vittnen. Siffran tros vara ett minimum, eftersom många palestinska fångar hålls isolerade eller saknas i officiella register.

Flera organisationer beskriver systematiska mönster. B'Tselem skriver i rapporten Welcome to Hell att palestinska fångar hålls under förhållanden som bryter mot både israelisk lag och internationell humanitär rätt – bland annat genom internering utan rättegång, frånvaro av dagsljus, isolering, förhör utan juridiskt ombud och behandling som kan klassas som omänsklig eller förnedrande.

Vittnesmål från tidigare fångar beskriver bland annat:

- attacker av hundar, eller hundar använda som hot
- tvångsnakenhet och förnedrande behandling
- extrem hunger och vätskebrist, ibland i kombination med nekad medicinsk vård
- sömnberövning, till exempel genom konstant ljus, ljud eller annan störning
- fysisk misshandel och hot om våld.

I en uppmärksammas obduktion av en palestinsk 17-åring som avled i fängelset Megiddo konstaterades extrem undernäring och allvarliga infektioner, vilket antyder att fången inte fått nödvändig behandling. The Guardian och Le Monde har dokumenterat fängelser där fångar hålls under jord, utan kontakt med yttervärlden och med minimal tillgång till mat, vatten och sjukvård.

FN:s människorättskommissariat har uttryckt stark oro och krävt att Israel ”omedelbart upphör med systematisk tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling av palestinska fångar”.

Parallellt med dessa rapporter driver det ultranationalistiska partiet Otzma Yehudit, under ledning av minister Itamar Ben-Gvir, ett lagförslag om att införa dödsstraff för så kallade "nationalistiskt motiverade mord".

I praktiken innebär detta att palestinier som döms för mord på israeler riskerar dödsstraff, medan lagens konstruktion gör att judiska israeler som dödar palestinier inte skulle omfattas på samma sätt. Detta har väckt omfattande internationell oro, då lagförslaget riskerar att institutionalisera rättslig ojämlikhet och ytterligare polarisera en redan mycket utsatt och explosiv situation.

Sammantaget pekar detta på en utveckling där palestinier i israeliskt förvar är utsatta för livshotande villkor, där kontrollmekanismer saknas och där risken för övergrepp, dödsfall och rättslig diskriminering ökar. Detta är en utveckling som står i direkt konflikt med internationell humanitär rätt, Genèvekonventionerna och grundläggande principer om likhet inför lagen, mänskliga rättigheter och förbud mot tortyr.

Med denna bakgrund vill jag fråga utrikesminister Maria Malmer Stenergard:

Vilka åtgärder avser ministern och regeringen att vidta, bilateralt och inom EU, för att motverka det som anføres ovan om utvecklingen i israeliska fängelser för palestinska fångar och för att säkerställa att Sverige tydligt försvarar internationell rätt och skyddet för mänskliga rättigheter?

.....

Jamal El-Haj (-)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch